

Слесаренко В.В.

[foi+request-122741-](mailto:foi+request-122741-3bf5efd2@dostup.pravda.com.ua)

3bf5efd2@dostup.pravda.com.ua

Шановний Василю Вікторовичу!

У відповідь на Ваше звернення від 24.01.2024 року щодо надання інформації про статус громадян України, які стали цивільними полоненими повідомляємо таке.

Відповідно до ст. 50 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року, цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 А, 1, 2, 3 та 6 Третьої конвенції (Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (далі - Конвенція III)) та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою. При цьому цивільне населення складається з усіх осіб, які є цивільними особами.

Згідно зі статтею 4 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року (далі – Конвенція IV), особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Цивільні особи, захоплені в полон, вважаються заручниками. Взяття цивільних осіб у заручники – прямо забороняється міжнародним гуманітарним правом, а саме ст. 34 Конвенції IV.

Оскільки прямого зв'язку з активними бойовими діями затримання цивільних осіб немає, вони підлягають захисту згідно із загальними принципами Женевських конвенцій 1949 р., які закріплені у спільній для всіх чотирьох конвенцій статті 3. Цивільні полонені захищаються також нормами міжнародного права прав людини, положення якого мають тлумачитися в контексті норм міжнародного гуманітарного права. Наприклад, звичаєві норми міжнародного гуманітарного права забороняють необґрунтовані затримання. Поряд із тим, міжнародне право прав людини зазначає про необхідність доведення обґрунтованості підозр, за якими здійснюється затримання особи, проведення ефективного розслідування та об'єктивного розгляду справи судом.

Закон України «Про соціальний та правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» визначає основи соціального і правового захисту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також членів їхніх сімей.

З повагою

**Директор Департаменту
міжнародного права**

ДОКУМЕНТ СЕД МЗС АСКОД

Підписувач Золотарьова Оксана Вадимівна
Сертифікат 30703531AC072D0C04000000D87209009ED11B00
Дійсний з 17.01.2024 0:00:00 по 16.01.2026 23:59:59

Оксана ЗОЛОТАРЬОВА

МЗС

72/19-091-20923 від 15.02.2024